

Befriende med nytt yrke!

– Jeg følte meg fengslet i tannlegejobben, og ble ganske enkelt utbrent til slutt, sier Ingrid Moen Sande (45) på Sunndalsøra. Dermed foretok hun et kvantesprang fra tann til fisk.

Hun jobbet i seksten år som tannlege og utviklet mer og mer en følelse av aldri å ha fri.

– Det å være så fysisk tett innpå mennesker og ansikter ble til slutt for mye for meg, og jeg skjønte at jeg måtte finne meg noe annet å gjøre.

Dermed sa Ingrid farvel til et yrke som gir høy sosial status og god økonomi. I stedet jobber hun nå i full stilling som forsøksstekniker i Nofima Marin på Sunndalsøra, som er et firma som driver forskning, utvikling, nyskaping og kunnskapsoverføring for den nasjonale og internasjonale fiskeri- og havbruksnæringen. Tenner og fyllinger er med andre ord blitt byttet ut med omsorg og velferd for fiskeyngel. Det er nærliggende å spørre Ingrid om hvorfor hun satset på en lang universitetsutdanning som tannlege?

– Jeg er oppvokst på gårdsbruk og er vant til dyr og natur. Men etter en ulykke i barndommen mistet jeg noen tenner og opplevde da at det gikk an å gjøre noe med dette. Episoden gjorde et sterkt inntrykk på meg, og jeg syntes det var fascinerende og meningsfylt å kunne bistå folk som trengte hjelp til tennene sine. Derfor tok jeg et tidlig valg om å utdanne meg til tannlege. Jeg har alltid klart meg faglig godt på skolen, så det var en realistisk beslutning som jeg bare tok.

Som nyutdannet tannlege fra Det odontologiske fakultet i Oslo reiste Ing-

rid som 25-åring til et sted på Nordlandskysten der hun arbeidet i Den offentlige tannhelsetjenesten.

– Allerede da begynte jeg å få tanker om at yrket var galt for meg. Tannlegeyrket krever at du er tett innpå folk, det innebærer en balanse mellom nærhet og distanse. Ingrid forteller at det ikke var yrket hun tvilte på, eller jobben hun utførte.

– Problemet var at jeg tvilte på meg selv.

– Jeg er nok altfor bløthjertet, smiler Ingrid litt bedrøvet. Hun utdyper dette med å si at i rollen som tannlege møter du mange forskjellige mennesker med ulik personlighet.

– Noen er også veldig redde, og jeg syntes det kunne være vanskelig å forholde seg til alt dette. Etter hvert kom jeg hjem til Sunndalsøra og arbeidet som tannlege sammen med Johan Øiestad, som drev egen praksis. Jeg vil nevne ham, fordi han var en utrolig støttende kollega og ikke minst en faglig kapasitet som jeg lærte mye av. Han forstod hvordan jeg hadde det. Jeg får sitere min mor som pleide å si: «Du skal ikke ta med alle opp i senga, da blir det altfor trangt og fullt.» For min del gikk jeg i jobbmodus 24 timer i døgnet, etter hvert fikk jeg søvnproblemer og en følelse av utilstrekkelighet.

IDENTITET • – Etter en lengre sykemeldingsperiode fant jeg ut at nok var

Gode ideer og tanker ble skrevet ned på gule lapper og kom til nytte senere.

nok, jeg måtte bare finne meg et annet yrke. Jeg både ville og måtte ha en ny jobb. Når du går gjennom sykdom eller livskrise, gjør det noe med identiteten din. Det ene kan være at du faller ut av et yrke eller et fag som har betydd noe for deg, og det andre er hvordan sykdom kan endre deg som person. Du kommer inn i et slags ingenmannsland, der du må søke nye mål og retninger uten å vite hvor du skal. For mitt vedkommende gjaldt det å komme seg ut av en hengemyr der jobben okkuperte mesteparten av livet mitt. Etter jobben var jeg ofte så utmattet at det ikke ble tid eller krefter til å gjøre noe annet. Det er veldig skummelt, og

Ingrid Moen Sande stortrives med omsorgsrollen overfor fiskeyngel, enten det er laks, ørret eller torsk.

livet snevrer seg inn som en lang, mørk tunnel der lyskilden blir lengre og lengre borte.

HÅP OG VILJE • I 2008 ble Ingrid sykemeldt i en lengre periode og etter hvert tok hun en beslutning om at hun ville gi opp tannlegeyrket.

– Etter hvert som jeg kom meg litt ovenpå, begynte jeg å sykle og gå turer, og jeg skrev ned alle gode tanker og ideer på gule post-it-lapper som jeg alltid hadde med meg i lomma sammen med en kulepenn. Dette gjorde jeg konsekvent, enten jeg sto i kø på Rema eller var på sykkeltur. Kom jeg på en idé eller en tanke, måtte jeg skrive det ned der og da. Dette var faktisk veldig nyttig for meg, og etter hvert vokste det frem et håp hos meg. Jeg begynte å forstå at det var mulig å få til en endring. Det er vanskelig å tenke seg

vilje uten håp. Livsvilje er etter min mening sterkt knyttet til håp. Og så er det at motet kommer tilbake, det å tro på at det finnes andre muligheter.

NY JOBB, NYTT LIV • – Så startet jeg på min nye vei tilbake til arbeidslivet. I denne prosessen fikk jeg god hjelp av NAV, mine gule lapper, notater, og ikke minst min ektefelle, forteller Ingrid.

Selv om hun fikk god støtte, var det likevel hun selv som måtte ta valgene og gå opp den nye stien. Den 1. september i 2008 startet Ingrid opp som hospitant i forskningsfirmaet Nofima på Sunndalsøra.

– Denne plassen skaffet jeg meg selv. Gjennom bekjente visste jeg hva bedriften arbeidet med, og tenkte at det kunne være et område der jeg på en eller annen måte kunne ha nytte av

min studiebakgrunn. Jeg ble veldig godt tatt i mot hos Nofima, noe som jeg tror var helt avgjørende for meg. Her deltar jeg i et spennende internasjonalt forskningsmiljø, og tonen blant oss er veldig god og trygg.

Jobben hennes består i å gi omsorg til fiskeyngel, enten laks, ørret eller torsk. Fra 1. mars i 2009 har Ingrid vært fast ansatt som forskningstekniker, og hun sier at hun stortrives. Nå studerer jeg ved siden av jobben, jeg må nemlig ta fagbrev i akvakultur i løpet av høsten 2010.

– Jeg har fått tilbake tiden min og livet mitt, sier Ingrid som forteller at hun nå interesserer seg for ting som hun ikke følte at hun hadde tid til tidligere.

– Jeg har også planer om å gjenoppta dykkerinteressen min. Som 39-åring tok jeg faktisk dykkersertifikat, så sjø og fisk er ikke nytt for meg. Prosessen jeg har vært gjennom er i seg selv et dykk på dypt vann. Jeg gleder meg over alle mulighetene som finnes, både over og under havflaten, smiler hun mildt.

*Tekst og foto:
Life Press /Eldri H. Fagerlund*

Om Nofima

Nofima Sunndalsøra er en av verdens ledende forskningsinstitusjoner innen akvakultur, spesielt med henblikk på avl, genetikk, ernæring og produksjonskvalitet. Det er iverksatt avlsprogram i mange land. Noen av målene de har er å øke verdens matvareproduksjon, øke verdiskapningen og få en bærekraftig utvikling av akvakulturturnæringen.